

единъ миражъ, въ който стършелитѣ народни по-рахатъ вършеха своята работа, а мизерията растеше съ дни и съ часове.

Мнозина пътешественици, които бѣха наблюдавали въ България единъ нѣкогашенъ просперитетъ, сега изпадаха въ отчаяние. За млада, освободена отъ феодалнитѣ окови Европа, България бѣше една примамка. България и Македония, това сж два тлѣсти кокала за цѣла Еврпа, като хванете отъ крайнитѣ прѣдѣли на Сибиръ и свършите съ най-западната точка на Великобританскитѣ острови. Но тѣкмо когато и Англия, и Франция, и Русия и всички останали запѣртаци, влизащи или не въ „свѣщенни и тройни съюзи“, бѣха изтрѣгнали по единъ-два търговски договори отъ Турция, и бѣха си пооблажили рѣцѣтъ, тѣ се изпрѣчиха прѣдъ единъ голѣмъ фактъ: общата, вопиюща бѣдностъ на населението. Коя е причината? се питаха всички западни влѣхви. „Вѣпрѣки хубостъта и изобилието на материяли отъ първа необходимостъ, индустрията е останала много назадъ въ странитѣ на султана—пишеше единъ. Нѣкога мѣстнитѣ манифактури бѣха достатѣчни не само за консумацията на населението, но Европа и много източни земи извлечаха едно голѣмо количество богати материи отъ Турция, когато днесъ Западъ доставя на имперскитѣ жители всички видове платове...“ „Днесъ, допълняше сжщиятъ авторъ, повечето отъ манифактуритѣ въ Турция сж въ своя упадѣкъ; тѣхното производство бѣше освѣнъ това скжпо; тѣ сж замѣнени съ еворопейски платове, които имитиратъ тѣхния цвѣтъ и тѣхното шарило и т. н.“ Това е едно просто хроникиране положението. То трѣбва да се подведе подъ единъ идеалистически знаменател, и затова слѣдующитѣ думи се явяватъ твърдѣ характерни: „En usant avec intelligence de ses dons naturels, la Turquie devrait figurer parmi les pays les plus riches et les plus productifs. Mais la science